

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

26. ČÍSLO / XXXI. ROČNÍK

17 Kč • 0,90 €

2. ČERVENCE 2023

Z obsahu:

**Svědectví
jako první cesta
k evangelizaci**
Katecheze
papeže Františka
při generální audienci
na Svatopetrském náměstí
v Římě 22. března 2023
- strana 2 -

**Blahoslavený
Petr To Rot**
Libor Rösner
- strana 4 -

Svatoprokopská Sázava
P. Radim Cigánek, farář
u sv. Prokopa na Sázavě
- strana 5 -

**Francouzské opatství
Mont Saint-Michel**
slaví 1000 let
- strana 7 -

Muž pokoje
- strana 8 -

„Kanun - zákon hor“
- strana 10 -

Maminka Markéta (22)
Život matky Dona Boska
Teresio Bosco
- strana 12 -

Svatý Prokop se spoutaným ďáblem, detail obrazu bočního oltáře v kostele sv. Prokopa na Sázavě

Svědectví jako první cesta k evangelizaci

Katecheze papeže Františka při generální audienci na Svatopetrském náměstí v Římě 22. března 2023

„A konečně: buďte všichni jednomyslní, plní zájmu o druhého, plní bratrské lásky, milosrdní a pokorní. Neodplácejte zlo zlem, nadávku nadávkou, ale spíše naopak: přejte dobré. Vždyť k tomu jste byli povoláni, aby se vám dostalo údělem požehnání.“ (1 Petr 3,8-9)

Dobrý den, drazí bratři a sestry! Dnes se zaposloučáme do „velké listiny“ evangelizace v moderním světě: apoštolské exhortace *Evangelii nuntiandi* sv. Pavla VI. (8. prosince 1975, dále EN). Je aktuální – byla sice napsána v roce 1975, ale jako by

byla sepsána včera. Hlásání evangelia je více než pouhé předávání nauky a morálky. Především je to svědectví – bez svědectví nelze evangelizovat. Dosvědčuje osobní setkání s Ježíšem Kristem, vtěleným Slovem, v němž se naplnila spása. Toto svědectví je nepostradatelné především

vzhledem k tomu, že svět potřebuje „hlásatele evangelia, kteří by mu mluvili o Bohu, kterého by sami znali a který by jim byl blízký“ (EN, 76). Neznamená to tedy předávat ideologii či nějakou „nauku“ o Bohu, nikoli. Je to předávání Boha, který se ve mně stává životem – toto je svědectví. „Dnešní člověk (totiž) raději naslouchá svědkům než učitelům, a učitelům

Pokračování na str. 13

Hlásáš to, co žiješ? – ptá se papež František ve své katechezi o evangelizaci. Otázka, která by měla být pevnou součástí každodenního zpytování svědomí. Autenticita předávaného poselství spásy totiž nespočívá, jak jsme připomněli minule, v krásných slovech, velkolepých skutcích či snad ve vyjítí vstříc druhému laciným, ba lživým gestem „ať si svobodně dělá, co se mu líbí, však Pán Bůh mu ve své milosrdné lásce odpustí“. Autentické svědectví vypadá, prostě řečeno, takto: žít s láskou v jednotě s evangeliem. Přesvědčíme se o tom také při čtení tohoto čísla Světla.

„Hlásá vodu, a sám pije víno.“ Říkáme to o jiných, avšak neříkají to oni také o nás? Otázka nikoliv za milion korun, jak by někdo mohl nabízet v nějaké soutěži, ale její hodnotu lze vyčíslit jediným způsobem: věčným životem v království Božím, anebo věčným zavržením. Je-li naše hlásání víry pokrytecké, protože náš život neodpovídá hlásanému, pak je třeba počítat i se všemi důsledky, které takový nesoulad přináší. A dost možná si ani neuvědomujeme, že si „úlevami“ v životě podle víry budujeme zeď, která nás dříve či později odstává od Boha, neboť tam, kam Boha nepustíme, tam přichází Zlý – ďábel... Je tedy nutné pečlivě zpytovat svědomí, odevzdat viny, aby se nám nestalo, že laxním přístupem ohrozíme spásu své duše. Svatý Prokop, jehož si v tomto týdnu připomínáme (4. července), nám může pomoci

Editorial

vypořádat se s atakou Zlého na naši duši a může nás přitáhnout blíže k Pánu Bohu. Sázava se svým věhlasným klášterem a svatoprokopskou tradicí je toho důkazem. (str. 5-7)

Je až žalostné, jak snadno se nechá lidské srdce obloudit ďáblovým šálením, zvláště když jde o věci přirozené, logické a samozřejmě pochopitelné. Tak je to kupříkladu i se zákonem *kanun* tradovaným staletími v severní Albánii, jehož podstatou je krevní msta. (str. 10-12) Asi to známe spíše ze života mafií – oko za oko, život za život, ale kdo by to čekal u třeba i spořádaných albánských rodin? Mají totiž ve svém srdci vepsán onen zákon, a je velmi nesnadné pohnout balvanem *kanunu*, aby už nezatěžoval duše místních, aby se místo zákona pomsty dostalo prostoru zákonu lásky, který vychází z Trojjediného Boha. Svědectví sestry Christiny je velmi cenné a říká i nám, zákonu *kanunu* na hony vzdáleným, že pěstovat si v srdci zraněnost, nenávisť, touhu po pomstě za svoji uraženou čest, za zmařený život, je nešťastnou cestou do pekla. Je třeba se s pomocí Boží milosti učit odpouštět, a to i ta nejtěžší provinění vůči své osobě. Mnohdy velice nesnadný úkol...

Ovšem ten, kdo toho dosáhne, je zproštěn obrovského břemene a je obdařen nepopsatelným vnitřním pokojem – jak čteme ve svědectví Libanonce Fouada

Hassouna. (str. 8-9) Jak dokázal odpustit bombovému atentátníkovi, který mu svým útokem způsobil zranění, slepotu a zavraždil jeho příbuzné, kamarády? „Jednoduchá“ odpověď: Způsobil to nade vše milovaný Ježíš, přijetí jeho božské lásky k lidem, k nepřátelům. A pomoc Panny Marie. Jde-li o odpuštění, můžeme si vzít za vzor nejen jejího Syna volajícího na kříži: „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí!“ Ale příkladem odpouštějící lásky je nám i sama Panna Maria – stačí pohlédnout na obraz Sedmiboletné. Měla by také právo požadovat trest, odplatu... Mocné působení Matky Boží spatřujeme i v tom, co koná již zmíněná sestra Christina v Albánii. Máme se tedy kde učit – a začněme u těch nejmenších věcí, nepochybně jich máme nespočet, a pak i ty velké záležitosti nebudou pro nás problémem. K takové lásce nás zve Bůh a do takové lásky máme svým pokorným a trvalým úsilím zde na zemi dorůst.

Pak o nás budou lidé říkat: „Je v něm mnoho Krista.“ Tak, jak to řekli ti, kdo umučili bl. Petra To Rota (str. 4-5), který byl právě oním autentickým svědkem víry, neboť jeho život, ale i smrt byly v naprosté jednotě s hlásaným Kristem a jeho učením. V Petrově případě to vedlo k mučednické smrti, ale zároveň tak přesvědčil mnohé, že věrnost Božím příkázáním je odměněna milostí pokoje v duši, silou k oběti vlastního života i věčnou blažeností v nebi. Stojí za to, být autentickým Ježíšovým učedníkem!

Daniel Dehner

Dnes budeš svědkem závěrečné řeči, kterou Ježíš připravuje své přátele na jejich apoštolské poslání. Připrav se usebraností a modlitbou, abys dobře pochopil smysl jeho slov. Vyslechnout, co požaduje od hlasatelů svého slova, je důležité i pro ty, ke kterým je posílá. Mají jim totiž nejen naslouchat, ale všemožně jim napomáhat, aby mohli dostát svému úkolu. Abys mohl Ježíše slyšet a rozmlouvat s ním, jako poslušný Syn a Boží Vyslanec opustil Otcovo lůno, slávu, jas a blaženost nebeského království a odebral se k lidem. Zde uprostřed nich jim slovem i příkladem hlásá radostnou zvěst. Když jej provázíš na této jeho pozemské pouti, máš dostatek příležitostí, abys poznal, že se tomuto poslání věnuje s plným nasazením. O nic jiného se nezajímá. Nevytváří si zázemí rodinného prostředí, nedělá nic pro své pohodlí ani pro zajištění své budoucnosti. Stále trvá stav, že *nemá, kam by hlavu složil*⁽¹⁾, nemá ani pomyšlení na vlastní blahobyt. Celý svůj život zaměřil k jedinému cíli: *hlásat chudým radostnou zvěst*⁽²⁾. Taková je totiž vůle jeho Otce a tu pokládá za nejvyšší hodnotu, které je třeba se cele zasvětit a obětovat pro ni i život.

Zanedlouho však přijde čas, kdy se cestou kříže vrátí k Otcovi, *aby nám připravil místo; žeň bude hojná, ale dělníků málo*, potřebuje tedy vychovat své spolupracovníky a nástupce, kteří půjdou, *aby jeho jménem šířili Boží království*. Má-li být jejich hlásání účinné, musí se mu tak jako On Otcovi odevzdat zcela a beze zbytku. Pokud by jejich srdce ulpávalo na čemkoliv jiném, nemohli by být jeho učedníky. Naprostá oddanost Mistru a svěřenému poslání má přednost i před tak přirozenými a tradičními hodnotami, jako jsou příbuzenské vztahy. Dříve než namítneš, zda to není příliš tvrdé, uvědom si, že *Ježíšovo království není z tohoto světa*. To je také smysl jeho požadavku: *vzít kříž a následovat ho*. Učedníci už jistě potkali žalostný průvod, ve kterém odsouzenec nesl svůj kříž. Při té představě si ještě nepřipouštějí, jak vážně to Pán myslí. Ty však již víš, že to není obrazná fráze ani nadsázka. Ježíš skutečně vynese na svých bedrech kříž na místo Oběti. **Hlásání jeho slova musí být podloženo dokonalou obětí sebe sama**. Připomeň to všem, kteří nejsou schopni domyslet a docenit to, čemu

Služba Slovu

Zamyšlení nad liturgickými texty dnešní neděle

Kdo nenese kříž, není mne hoden.

dnes říkáme **celibát**: *svůj život nalezne jen ten, kdo jej ztratí*.

Ježíšovi apoštolové, kteří přijali jeho výzvu, aby ho bezvýhradně následovali a nezištně sloužili evangeliu a Božímu lidu, jsou pak pro tebe opravdovým darem a trvalým zpřítomněním Boží velkodušnosti. Pochop, jak bláhová by byla snaha zbavit je zasvěceného života, jako by to byla „vnucená přítěž“! Raději je zahrň vděčnou úctou. Kdybys jim chtěl našeptávat, aby se *ohlíželi nazpět*, dával bys jen najevo, žeš nic nepochopil. Chceš-li jim být opravdu nápomocný, poslouvej Ježíše, který od tebe očekává, že jim posloužíš zcela jiným způsobem. Máš převzít péči o ně a o jejich potřeby tak, aby se mohli plně věnovat svému poslání jak ve službě slova, tak v oběti.⁽³⁾ Mají-li se dokonale ztotožnit s Ježíšem, pak z toho plyne, že cokoliv prokazuje jim, prokazuje jemu samému. *Kdo je přijímá, přijímá Ježíše*. Přijímat hlasatele znamená přijímat Krista, každá služba prokázaná jim je službou samému Kristu.

Jen se trochu zamysli, a zjistíš, že se dá pro Kristovy kněze udělat mnohem více, než jen *podat číši studené vody*. Můžeš bez výhrad uvěřit Pánovu slovu, že *nepřijdeš o svou odměnu*, kdykoliv tvá vynalézavá ochota a obětavost uvolní knězi ruce a čas, aby mohl posloužit tam, kde může posloužit jen on. Porad' se se svatými ženami, které Pána provázely a vydržovaly ho ze svého majetku, a otevře se ti celá paleta možností, jak se může laik podílet na kněžské službě. Občerstvujícím douškem bude pro kněze, kdykoliv mu dáš zakusit, že není sám a že jeho práce v Ježíšově jménu není nikdy marná. I před tebou se tak otevírá cesta *opustit všechno* nepodstatné a pomíjející *a jít za ním*, když přestaneš myslet především na sebe, ale obětuješ své pohodlí pro Boží království.

Kdykoliv ti pak připadne obtížné vidět v nedokonalých lidech Kristovy zástupce, podívej se dobře na ty apoštoly, které dnes Ježíš rozesílá mezi lidi. I oni mají daleko k dokonalosti. Ježíš vidí jejich

Liturgická čtení

1. čtení – 2 Král 4,8–11.14–16a

Jednoho dne Elizeus procházel přes Šunem. Žila tam zámožná žena a ta ho pozvala k jídlu. Kdykoli tam procházel, zašel se tam najíst. A ona řekla svému muži: „Vím, že je to svatý muž Boží, který k nám vždy přichází. Upravíme mu v poschodí malou světničku a dáme mu tam lůžko, stůl, sedadlo a svícen, a kdykoli k nám přijde, může se tam uchýlit.“ Když tam zase jednou Elizeus přišel, vstoupil do světničky a odpočinul si tam. Řekl svému služebníkovi Gechazimu: „Co by se dalo pro ni udělat?“ On odpověděl: „Nemá přece syna a její muž je už starý.“ Elizeus mu řekl: „Zavolej ji!“ Zavolal ji a ona zůstala stát u vchodu. On pravil: „Za rok v tento čas budeš mít v náručí syna.“

2. čtení – Řím 6,3–4.8–11

My všichni, kteří jsme byli křtem ponoření v Krista Ježíše, byli jsme tím křtem ponoření do jeho smrti. Tím křestním ponořením do jeho smrti byli jsme spolu s ním pohřbeni. A jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých Otcovou slávou, tak i my teď musíme žít novým životem. Jestliže jsme však s Kristem umřeli, jsme přesvědčeni, že spolu s ním také bude-

Dokončení na str. 13

vady a nedostatky velmi dobře, a přesto si je vyvolil. Počítá s nimi s takovými, jací jsou. Bude je dále vychovávat jejich služba a milost Božího Ducha. *Pán bude leskem jejich moci a jeho přízní poroste jejich síla*.⁽⁴⁾ Nesnaž se budít svým kritickým postojem dojem, jako by se Ježíš ve svém povolání zmýlil. Raději spoléhej s vírou na jeho slovo a na jeho lásku, která si umí velmi dobře posloužit i nedokonalým nástrojem.

Čeho se však musíš pilně vyvarovat, je, abys pro nikoho z nich nebyl pokušením a pohoršením. *Zpívej navěky o Hospodinových milostech*⁽⁵⁾, že dal lidstvu nedocenitelný dar kněžské služby. Pros za kněze i za sebe, aby se ve všech naplnila jeho vůle.

Bratr Amadeus

Poznámky:

⁽¹⁾ Mt 8,20; ⁽²⁾ srov. Lk 4,18; ⁽³⁾ srov. Sk 6,2–4;

⁽⁴⁾ srov. Ž 89,18; ⁽⁵⁾ srov. Ž 89,2.

Blahoslavený Petr To Rot

Tentokrát zabrousíme do exotického prostředí Oceánie, odkud tento „A martir bilong lotu“ pocházel. Cizojazyčný citát znamená „Mučedník pro víru“ a můžeme ho číst na jeho hrobě. „Je smutné umírat zásahem bomb nebo střel, ale je krásné umírat za víru. Díky tomu nás totiž čeká odměna v nebi. Mou povinností je umřít za Otce, Syna i Duchu Svatého,“ řekl svého času a svá slova beze zbytku naplnil – konec konců tak, jak naplňoval pravdy víry, již jako katecheta vštěpoval svým svěřencům.

Jeho rodiče Angelo Tu Puio a Marie La Tumul přijali katolickou víru v dospělosti a jejich konverze byla dílem misionářů Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, kteří na ostrov Nová Británie⁽¹⁾ (dnes součást státu Papua-Nová Guinea) připluli 30 let před Petrovým narozením – v roce 1882 na základě vyslání Lvem XIII. Víru přijali spolu s částí obyvatel osady Rakunai (jako výsledek misie sv. Augustina) ležící poblíž města Raboul, kde Petrův otec působil jakožto náčelník (v domorodém jazyce: „patuana“). Petr se tedy v roce 1912 narodil již do katolické rodiny, a to velmi aktivní, dlužno podotknout.

On sám byl v misi sv. Augustina aktivní rovněž. Například odmala ministroval a přistupoval ke svatému přijímání. Vliv misionářů na Petra byl natolik silný, že uvažoval o kněžství. Na otcovo přání nicméně nakonec od svého plánu upustil – Angelo byl proti tomu, ač se za Petra přimlouval i jeden z misionářů. Petr se po tříletém studiu na škole sv. Pavla stal díky povolení místního biskupa aspoň katechetou v Rakunai. Podle dobových zpráv byl rozený učitel, navíc své žáky dokázal nadchnout svým zápalem a horlivostí. „Život a katechizace byly pro něj jedno a totéž,“ řekla po letech osoba, která ho znala. Petr zkrátka žil tím, co hlásal a co citoval z Bible, kterou nosil neustále při sobě. Není divu, že jeho příklad táhl.

Ve svých 24 letech se oženil s Paulou la Varpit a brzy přivítali na světě dvě děti, přičemž jedno z nich zemřelo záhy po narození. Počali i třetí, avšak jeho narození se již Petr nedočkal...

Idylka na ostrově, jen zdánlivě vzdáleném světovému dění, totiž skončila. Také Nová Británie se v roce 1942 dostala do víry II. světové války. Ostrov obsadili Japonci a misionáře a lékařský personál

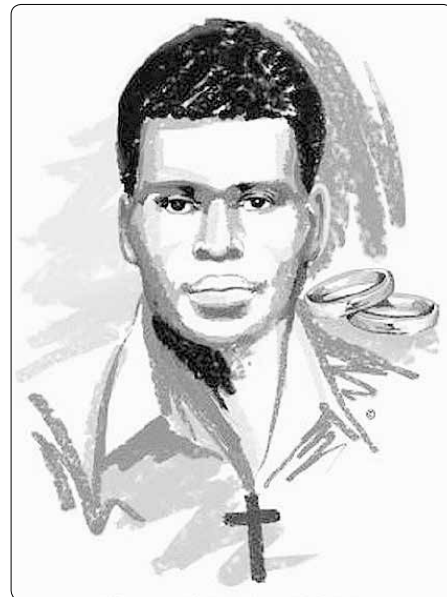
pocházející z evropských zemí, jež byly s Japonskem ve válečném stavu, uvrhli do koncentračních táborů, pokud neuposlechli příkazu ostrov opustit. Zhruba 50 % vězňů pak v těchto táborech zahynulo.

Zůstalo tak na laicích, aby převzali tu část povinností, které jako laici převzít mohli. V Rakunai se toho chopil katecheta Petr To Rot a díky zvláštní dispensi např. vedl rozjímání nad Písmem, roznášel Eucharistii, křtil a vyučoval katechismus. Tělo Kristovo dostával od kněží, které navštěvoval v táborech a kteří je tam ve skrytosti proměňovali při tajných bohoslužbách.

Nemylme se, nešlo přitom jen o běžné převzetí pastoračních povinností. Japonci dali rok poté katolickou víru na index, zakázali jakékoli její projevy, pobořili kostely a přikázali všem, kdo ji vyznávali, aby se vrátili k pohanské víře předků a začali podle jejich vzoru opět praktikovat mnohoženství. Petr toto nařízení odmítl akceptovat a nadále pokračoval ve své službě. Liturgické náčiní přitom ukryl v tajné chatrči-kapli, kterou zbudoval v pralese. Zároveň zvýšil své úsilí v péči o chudé a nemocné, jimž často poskytoval ubytování pod vlastní střechou. Neustal ani při opakovaném varování ze strany japonských úřadů.

Již dříve odmítal žít v duchu pohanství předků, který byl vlastní velkému procentu vesničanů, ba i jeho bratru Tatamaiovi, jenž žil se dvěma ženami. Spory mezi nimi na toto téma byly častým jevem.

Petr nikdy zbytečně neriskoval a nevystavoval svůj život všanc, konal vše potají, ale hlavně k větší cti a slávě Boží a jako službu bližním. Přesto bylo jen otázkou času, kdy bude dopaden. Došlo k tomu na Vánoce roku 1944, a to vinou Tatamaiova udání. (Tatamai záhy poté své zrady zalitoval a Petrovi se omluvil. Po válce pak

Blahoslavený Petr To Rot

dal na vlastní náklady postavit v Rakunai kostel jako výraz pokání.)

Ve vězení strávil Petr jen pár dní, pak se mohl vrátit domů, ovšem s přísným zákazem jakékoli další pastorační práce. Petr věděl, že přistižení při porušení zákazu se může rovnat trestu smrti, či přinejmenším věznění, přesto věrně pokračoval ve svém katechetickém úsilí.

V dubnu roku 1945 jej udal jeho kamarád policista, jenž toužil po ženě jednoho protestantského pastora působícího na ostrově. Petr věznilům bez vytaček přiznal, že pokračuje ve svém díle, a vzápětí ostře odsoudil mnohoženství, které mu navrhli. Byl surově zbit a následně poslán do koncentračního tábora Vunaiara. Manželce, jež ho tam navštívila, řekl: „Jsem tady, protože odmítám porušit manželskou věrnost, vinou těch, kdo netouží po šíření Božího království.“

V dalších dnech byl krutě mučen, ale ani tehdy nepovolil. Ve fraškovitém soudním procesu si poté vyslechl rozsudek: dva měsíce za organizování náboženských shromáždění, protivení se polygamií a praktikování katecheze. Dozorci se k Petrovi chovali mnohem hůře než k ostatním, přesto ho nezlomili. Věrný mladý katolík navíc své strádání za ostatními dráty nabídl za své katolické soukmenovce, kteří nebyli tak silní jako on a od víry ze strachu odpadli.

Petr To Rot vytrval až do 7. července 1945. V ten den jej navštívila ve vězení jeho choť a on jí v nestřeženém okamžiku

Svatoprokopská Sázava

ku sdělil, že mu má být dnes podán údajně podpůrný lék, on však vnitřně cítí, že ho Japonci chtějí otrávit. „*Neboj se, jsem připraven položit život pro Ježíše,*“ konejšil Paula a požádal ji, aby mu přinesla čistý oděv a kříž, aby odešel ke Kristu, jak se sluší a patří. Paula se ho přesto snažila přesvědčit, aby zanechal své katechetické činnosti. „*Nežádej mě o to,*“ odmítl její naléhání Petr. „*Abych zachránil svůj lid, musím oslavit Otce, Syna i Ducha Svatého.*“ Svá slova doprovodil znamením kříže.

Navečer skutečně přišel do jeho cely lékař, který jej spolu s vězeňskou službou přinutil pozřít jakousi tekutinu a nadto mu vpíchl injekci. Petrovi se prakticky okamžitě udělalo špatně, načež mu lékař zacpal ústa i nos vatou. Petr začal nadávat a tu mu jeden ze žalárníků přitiskl dlaň na ústa i nos a držel ji tam, dokud nebožák projevoval známky života. Když byl na druhý den ráno prohlášen úředně za mrtvého, v úmrtním listu stálo, že zemřel na malárii... Věznitelé přitom nepomněli sehrát teatrální scénku s objevením mrtvého těla...

Petrova pohřbu se navzdory všudypřítomným okupantům zúčastnilo nesčíslné množství lidí, kteří tak manifestovali nejen své vlastenectví.

Jeho japonští vrazi stanuli v roce 1946 před soudem. Přes počáteční odmítání viny se pod tíhou důkazů a hlavně na základě výpovědi svědků onoho incidentu přiznali a soud je poslal na 25 let za mříže. Na dotaz, proč tento čin spáchali, odpověděli: „*Bylo v něm příliš Krista.*“

Za blahoslaveného prohlásil Petra To Rota na svém putování po Papui-Nové Guineji 17. ledna 1995 papež Jan Pavel II. a řekl přitom, že „*před církví v Papui-Nové Guineji otevírá beatifikace Petra To Rota éru křesťanské dospělosti. V každé zemi znamená první rodilý mučedník nový začátek.*“

Poznámky:

⁽¹⁾ Přesněji Nové Pomořansko. Takto ostrov totiž přejmenovalo Německo, které všechny tyto ostrovy dostalo v roce 1884 pod koloniální správu. Roku 1914 obsadili ostrovy Australané, přetvořili je v součást Britského impéria jako Novou Británii a připojili ke kolonii ostrova Nová Guinea. Od roku 1975 jsou ostrovy součástí státu Papua-Nová Guinea.

Již za pár dní, na počátku prázdnin, nás čeká hlavní pouť ke sv. Prokopovi. O tomto zemském patronovi a Sázavském klášteře již poměrně podrobně pojednal Petr Bobek ve Světle č. 44 z listopadu 2022. Nyní si řekněme tedy více o letošní pouti, duchovním významu sv. Prokopa, Sázavském klášteře a působení farnosti na Sázavě.

Na poutní slavnosti v úterý 4. července 2023 v 10.30 hodin bude na Sázavě hlavním celebrantem a kazatelem P. Vojtěch Kodet, O.Carm. V neděli 9. července, u příležitosti hlavní pouti ke cti sv. Prokopa, bude mši svatou v 10.30 hodin sloužit apoštolský nuncius Jude Thaddeus Okolo.

Svatý Prokop

Svatý Prokop se narodil v rodině nižšího šlechtice v Chotouni u Českého Brodu kolem roku 970 nebo 980. Byl knězem staroslověnského bohoslužebného jazyka na hradišti Kouřim. Zdá se pravděpodobné, že část žáků sv. Cyrila a Metoděje po pádu Velké Moravy krátce po roce 900 odchází z Moravy. Obvykle se uvádí, že sv. Gorazd a jeho spolupracovníci odešli do Bulharska. Zdá se však jako

možné, že někteří šli také do Čech a stali se učители sv. Prokopa a některých dalších. Zhruba kolem roku 1000 tehdy ženatý kněz nám neznámého jména zřejmě

ovdověl, zajistil rodinu a vstoupil do kláštera v Břevnově, kde podle všeho přijal jméno Prokopios. (Zdrženlivost pro Boží království – celibát – existovala v církvi od počátku a byla velmi doporučována a prosazována, ale striktní zákaz kněžských manželství se uplatnil ve střední Evropě až za papeže Inocence III. kolem roku 1200.) Řecké jméno Prokopios do Čech

patrně přinesla komunita bratří benediktinů, které přivedl z Říma sv. Vojtěch. Po krátké době u benediktinů v Břevnově se Prokop usazuje v jedné z poustev neda-leko kláštera v „Prokopském údolí“ na jihozápadním okraji Prahy. Za několik let, snad kolem roku 1007, Prokop přichází na Sázavu. Legenda mluví o tom, že se usídlil v jeskyni, z níž vyhnal tisíc démonů. Je otázka, zda je to popis duchovního zápasu Prokopa – exorcisty, nebo obraz přetrvávajících pohanských zvyklostí. V každém případě je však Prokop chápán jako bojovník se Zlým a jeho působením.

Kolem roku 1030 se Prokop údajně setkal s knížetem Oldřichem, který byl na

Sázavský klášter

lovu, a prý mu u studánky Vosovka podal v koflíku vodu, která se měla zázračně proměnit ve víno. Také díky tomu Oldřich poznal, že představený poustevnické osady Prokop je svatý muž, a následovalo založení Sázavského kláštera. Jeden z pokračovatelů Kosmovy kroniky – „Mnich sázavský“ – uvádí rok 1032. V každém případě se založení Sázavy odehrálo ve 30. letech 11. stol. za vlády knížat Oldřicha a Břetislava. Sázava byla třetím nejstarším mužským klášterem v Čechách. Kanovník Kosmas ve své kronice mluví o tom, že když Břetislav v srpnu 1039 dobyl polské Hnězdo a uloupil ostatky sv. Vojtěcha a dalších svatých, tak ostatky nesli opati českých klášterů. Pokud je

to pravda, byl tam sv. Prokop také přítomen. V každém případě víme, že sv. Prokop umírá v den slavnosti Zvěstování Páně 25. března 1053, tedy rok před rozdělením církve na západní a východní. Z tohoto důvodu je sv. Prokop uctíván také pravoslavnými. Jeho bratři pokračovali na Sázavě ve staroslověnské liturgii až do roku 1096, kdy za posledního staroslověnského opata Božetěcha byli staroslověnská mniši definitivně vyhnáni a přichází latinský opat z Břevnova, Dětard. Toho měl dle legendy sv. Prokop ve snu vyhánět z kláštera. Opat však zůstal a pokračovala doba latinského kláštera. Roku 1204 je Prokop papežem prohlášen za svatého jako první český světec. Svatý Prokop byl od 13. století uctíván mezi českými zemskými patrony.

Napomohly tomu také zázraky připisované jeho přimluvě, které již zmiňoval předchozí článek (záchrana služebníka Labeše, osvobození uvězněného v kládě, uzdravení slepé dívky z Kolína ve 14. století). Za husitských válek bratři odešli ze Sázavy do exilu do slezské Vratislavi a také se pravděpodobně ztráci větší část ostatků sv. Prokopa. Přes toto všechno je Sázava jeden z mála klášterů, který husitská polní vojska nezničila a nevypálila. Vzhledem k absenci údržby byl však klášter v ruinách. Roku 1588 byly slavnostně odvezeny ostatky, které byly považovány za ostatky sv. Prokopa, včetně podle všeho autentické lebky, do kostela Věch svatých na Pražském hradě. Začala barokní obnova Sázavy a vznikají barokní legendy, jež k legendám středověkým o sv. Prokopovi (jak vyhnal a svázal démona) přidávají obraz, kterak Prokop s čertem orá brázdu do své rodné Chotouně. Ostatky sv. Prokopa jsou uchovávány v kapitulním kostele Věch svatých na Pražském hradě, dále část na Sázavě a jedna část v Broumově.

Duchovní význam sv. Prokopa

Svatý Prokop je zobrazován jako ten, kdo překonal moc démona, je to bojovník se Zlem a se skutečnostmi, které jsou proti Bohu. Žijeme v době jakéhosi novopohanství. Obraz Prokopa, který vyhání demony, můžeme chápat jako svědectví o působení démonů nebo pohanství. Obě tyto skutečnosti jsou dnes po tisíci letech od duchovního zápasu sv. Prokopa znovu velmi aktuální. Kromě magie a ezoteriky dnes kvete i čarodějnictví a další obory Kristu a jeho evangelium velmi vzdáleně. V každém větším knihkupectví dnes najdeme dvě poličky knih o křesťanství a několik velkých regálů pseudospirituální literatury a podobného škváru. Mnoho lidí raději provozuje reiki a další prazvláštní duchovní nauky, místo aby se něco málo dozvěděli o Pánu Ježíši Kristu a jeho evangelium. V tomto je sv. Prokop myslím také dnes velmi aktuální.

Druhá věc, která nás může napadnout, je ta, že sv. Prokop je jakýsi hleďač duchovní cesty: Nejprve šlechtic, pak student, pak manžel a rodič, kněz a možná i vdovec. Následně poustevník, mnich a opat. Jako by mu v tomto hledání a zkoušení byl dnešní zvláště mla-

dý člověk tak blízký. Nakonec Prokop podobně jako sv. Augustin a mnozí další poznají, že: „Nepokojné je naše srdce, Bože, dokud nespočine v Tobě.“

A konečně je sv. Prokop prvním mezi našimi patrony papežem prohlášený za svatého, ukazuje nám vztah k univerzální světové církvi a nástupci apoštola Petra – papeži. V něčem je v tomto podobný svým duchovním učitelům a předchůdcům, sv. Cyrilu a Metoději. Tito světci spojují slovanskou víru i kulturu a duchovní blízkost nástupci apoštola Petra a celé pravdě Kristova evangelia, ve které má papež spojovat všechny místní církve.

Sázavský klášter

Sázavský klášter je zajímavý tím, že do roku 1096 se zde slavila liturgie staroslověnsky. Také je to jeden z nejstarších a archeologicky nejlépe probádaných klášterů. Stavba konventu a kostela Panny Marie a Jana Křtitele byla nejprve dřevěná, pak zděná románská, po roce 1300 postupně gotická, s tím, že většina gotického kostela zůstala dodnes jako nedokončené torzo. Po husitských bouřích se postupně začalo se stavbou barokní, která dnes převažuje. Za Josefa II. roku 1785 došlo ke zrušení kláštera a k rozdělení klášterního areálu a majetku. Kostel, nedokončené gotické torzo a protilehlá fara připadly farnosti a kostel se stal farním

Interiér kostela sv. Prokopa na Sázavě

s tím, že se přidala dedikace (zasvěcení) sv. Prokopovi. Zbytek konventu připadl soukromým majitelům a stal se z něj secesní zámek. Ve 30. letech 20. století se na Sázavu chtěli vrátit bratři benediktini z kláštera Emauzy v Praze na Novém Městě, získali části areálu kláštera a některé hospodářské pozemky kolem. V době nástupu komunismu tedy měl areál kláštera tři majitele: farnost, opatství Emauzy a rodinu Schwarzů. Po nástupu totalitní moci byl zabrán majetek majitelům panství a zámku – Schwarzům. V rámci komunistické likvidace klášterů v dubnu 1950 zabraly úřady také majetek benediktinů. V roce 1951 byl pak (na rozdíl od situace jiných farností) postátněn i majetek farnosti Sázava – Černé Budy. Tento stav trval do roku 2016.

Farnost a současnost

Dnes žije na Sázavě menší farní obec, typická pro zdejší spíše dělnický, ne úplně zbožný kraj. Farnost je spojena s poutním místem sv. Prokopa a v roce 2009 k ní byly připojeny i tři další okolní farnosti. Kromě běžné pastorační péče o farníky se věnujeme vytváření záze- mí a přijetí pro poutníky i návštěvníky. V roce 2016 jsme začali připravovat obnovu Svatoprokopského poutního areálu z fondů EU. Po delších přípravách se v letech 2019–2021 realizovala stavební a restaurátorská obnova a otec Dominik kardinál Duka kostel i areál v červnu 2021 znovu požehnal.

V areálu Sázavského kláštera tedy nyní funguje naše Římskokatolická farnost Sázava a správa (bývalého) kláštera Národního památkového ústavu (NPÚ). Obě správy provozují svůj prohlídkový okruh. (NPÚ – *Svatoprokopská Sázava* a Římskokatolická farnost – *Český patron sv. Prokop*). Naše farnost kromě toho organizuje poutě (počátkem léta, dále 25. března) a rádi také přijímáme různé skupiny poutníků. Těšíme se na všechny příchozí a zvláště na všechny poutníky ke sv. Prokopovi.

Svatý Prokope, oroduj za nás!

Více je k nalezení na webu: <https://www.sazavskyklaster.cz> a FB profilu *Sázavský klášter – poutní místo sv. Prokopa*. Kostel a kapitula u Všech svatých na Pražském hradě – viz <https://kapitulavsv.cz>.

Francouzské opatství Mont Saint-Michel slaví 1000 let

Přesně před tisíci lety byl položen první kámen opatství Mont Saint-Michel ve francouzské Normandii. S více než třemi miliony návštěvníků ročně se jedná o jedno z nejnávštěvovanějších poutních míst na světě. Oslavy budou pokračovat až do podzimu 2023.

Poutní místo zasvěcené svatému archanděli Michaeli se nachází v nehostinném terénu na skalnatém ostrovku. Toto místo je proslulé největším rozdílem výšky vodní hladiny mezi přílivem a odlivem v celé Evropě, který během pouhých 6 hodin může činit až neuvěřitelných patnáct metrů. Mont Saint-Michel, hora sv. Michaela, je tedy v některých momentech zcela obklopena mořem, ale v určitou dobu je možné dojet na ostrov po tzv. pohyblivém písku téměř suchou nohou.

První kostel zasvěcený svatému Michaelu Archandělovi byl na hoře, tehdy známé jako Mont-Tombe, údajně postaven již v roce 708. Podle legendy se biskupovi sv. Aubertovi ve snu opakovaně zjevil archanděl Michael, který mu nařídil, aby na vrcholu místa postavil svatyni. Aubert se ujal stavby prvního kostela pro přibližně sto lidí. Kostel byl vysvěcen jen rok poté v říjnu roku 709. Sídliho zde 12 kanovníků, kteří měli na starosti liturgii hodin a přijímání poutníků.

V 10. století byli kanovníci nahrazeni benediktinskými mnichy na pří-

kaz normandského vévody Richarda I., kterému se příliš nezamlouval opulentní životní styl kanovníků. V roce 1023 se benediktinský řád pustil do výstavby klášterního kostela, jak ho známe dnes. Na místo přicházelo stále více poutníků z celého světa a také se šířily zprávy o zázracích. Od 11. století sloužilo místo také králi a vojákům jakožto pevnost. Po dobu stoleté války se opatství a vesnice na základech vytesaných do skály staly nedobytnou baštou. Angličané se snažili horu dobýt třikrát, ale vždy bez úspěchu.

Sláva poutního místa začala upadat v 17. století, když opatství zabavila vláda a prostory se staly vězením pro politické vězně. Až v 19. století se na místo postupně vrátil klášterní život a jeho původní poslání poutního místa. Výraznou siluetu opatství v roce 1897 zvýraznila novogotická věž, na jejímž vrcholu se nachází pozlacená socha archanděla Michaela.

Během druhé světové války bylo toto místo jako zázrakem ušetřeno. Němci je přesto v letech 1940–1944 obsadili a vysílali sem příznivce režimu na zájezdy. Od roku 2001 zde bratři a sestry z jeruzalémských mnišských bratrstev zajišťují stálou duchovní přítomnost a vítají poutníky a návštěvníky z celého světa.

Zdroj: CNA, Monsaintmichel.com
(podle www.cirkev.cz)

Římskokatolická farnost Sázava vás zve na **SVATOPROKOPSKOU POUŤ NA SÁZAVĚ.**

Pondělí 3. července 2023: 19.00 pobožnost ke sv. Prokopovi • 19.30–22.00 eucharistická adorace.

Úterý 4. července 2023 – slavnost sv. Prokopa: 8.30 poutní mše svatá farnosti Kolín (slouží otcové verbisté) • 10.30 slavnostní poutní mše svatá (slouží P. Vojtěch Kodet, O.Carm.) • 18.00 koncert se spolkem Svatá Ludmila (varhany Daniela Valtová Kosinová, přednes Jan Kačer).

Neděle 9. července 2023 – Velká svatoprokopská pouť: 10.30 hlavní poutní mše svatá (slouží Mons. Jude Thaddeus Okolo, apoštolský nuncius v ČR).

Více na <https://www.sazavskyklaster.cz> a na FB: **Sázavský klášter – poutní místo sv. Prokopa.**

Kontakt: P. Radim Cigánek, farář – tel. 776 229 671; Ivo Knížek, kastelán – tel. 777 907 980.

Muž pokoje

Libanonec Fouad Hassoun již několik let veřejně vydává svědectví o tom, jak žité odpuštění a láska změnily jeho život a jak „z muže zraněného a zmračeného udělaly muže pokoje“. „J'ai pardonné“ (Odpustil jsem) – tak se nazývá jeho kniha, v níž píše: „Odpuštění je poklad, který chci předávat dále. Dlouho jsem hledal a s Boží milostí jsem našel klíč, který může otevřít nespočetně mnoho dveří – odpuštění, tuto úzkou, ale potřebnou cestu.“

Moje jméno je Fouad, mám 55 let a pocházím z krásné horské vesničky v oblasti cedrů – v Libanonu. Převážnou část obyvatel tvořili křesťané, kteří žili harmonicky spolu s muslimskými drúzy⁽¹⁾. Moje dětství v naší křesťanské rodině, v níž byla hluboce zakořeněna úcta k Panně Marii, probíhalo nadevše šťastně, dokud v roce 1975 nevypukla občanská válka. Naše vesnice byla po dva roky války ušetřena a mně až do té doby nebylo jasné, co vlastně válka znamená, dokud jsem – jako devítiletý – v onen památný den 21. srpna 1977 nebyl násilně vytržen z tohoto krásného hornatého kraje, v té době ozdobeného dozrávajícími plody ovocných stromů. Všichni jsme byli právě na nedělní mši svaté v kostele, když tam z ničeho nic vtrhli drúzové a bez rozmyslu začali střílet do lidí. Můj dědeček, vážený muž, který chtěl zabránit útočnickům vejít dovnitř, se právě snažil zatarasit dveře kostela, když byl smrtelně zasažen a spolu s ním se tucty nevinných staly obětí tohoto krvavého masakru. Byli mezi nimi i moji bratrance; mnozí další přítomní byli těžce raněni. Mně se jako zázrakem nic nestalo a náš otec, ačkoliv byl ještě v šoku, nás všechny naložil do auta a odvezl pryč.

V Bejrútu jsem začal nový život. Mezi chlapci jsem byl vyspělejší, a tak jsem přeskočil ve škole několik tříd a maturoval jsem již jako 15letý. Mnozí, také příbuzní a přátelé, odešli do zahraničí, aby unikli před válkou a terorem, já jsem však chtěl zůstat, abych zde uskutečnil svůj sen a stal se očním chirurgem. Pak přišlo to, co radikálně změnilo můj život. Dne 21. ledna 1986, bylo mi tehdy 17 let a právě jsem se chystal – jako obvykle – jít na univerzitu, bylo z ulice slyšet velký hluk. Šel jsem k oknu a v tom okamžiku explodovala přímo před naším domem bomba nastražená v autě, s obsahem 300 kg dynamitu, aby usmrtila co nejvíce lidí! Skla

na oknech se rozbila, ale já jsem necítil žádnou bolest, pouze ohromný nápor de-tonace. To poslední, ještě předtím, než se všechno okolo mě ponořilo do tmy, byl můj dvojnásobný výkřik: „Panno Maria, já nechci zemřít!“ Bratranec, který mě všude hledal, mě nakonec našel v márnici jedné nemocnice. Zdá se mi, jako by to bylo dnes, když jsem ho zaslechl rozrušeně volat: „On žije, on žije!“ S těžkými zraněními mě přesunuli na operační sál a po dvanáctihodinovém zákroku mě převezli na pokoj, kde mě se smutkem očekávala rodina a přátelé. „Proč pláčete, já přece žiji?“ zeptal jsem se nechápavě, protože pro mne, dítě války, byl nyní život vzácnější než kdykoliv předtím.

Exploze v Bejrútu během libanonské občanské války

Fouad Hassoun

Trvalo to týdny, než se zahojily rány na mé tváři a po celém těle, ale zranění očí byla závažná. Po konzultacích se všemi očními lékaři v Bejrútu mě rodiče poslali do Švýcarska k jednomu specialistovi. V den operace jsem se při mši svaté úpěnlivě modlil, aby mi Bůh opět daroval zrak. Ale když mi snali obvazy a lékař mi klidně oznámil: „Pane Hassoune, oslepl jste“, připadalo mi to, jako by mě znovu zasáhla bomba přímo do tváře, a zoufale jsem křičel: „Bože, řekni, že to není pravda! Proč já? To je nespravedlivé! Ne, ne! Uzdrav mě! Odpověz mi!“ Pobíhal jsem po pokoji, házel věci na zem, všechno rozbíjel, avšak Bůh mlčel.

Po několika hodinách jsem vyčerpaně klesl na kolena a prosil: „Dobře, Pane, když mi tedy nechceš uzdravit obě oči, tak aspoň jedno, kvůli mé matce, prosím!“ My Libanonci rádi vyjednáваме. Tehdy se mi zdálo, jako bych slyšel hlas ve svém srdci: „Fouade, miluješ mě?“ – „Ale ano, ty víš přesně, že tě nadevšechno miluji; proto tě prosím, dej, abych znovu viděl!“ odvětil jsem. Pak to přišlo jako výzva: „Fouade, pokud mě miluješ, tak přijmi!“ – „Jak, Pane, ty žádáš nepřijatelné: abych akceptoval slepotu? Ne, to nemohu!“ Následoval dlouhý vnitřní boj a modlitby, dokud jsem se neuklidnil a nakonec se nepodvolil. V této hodině jsem vyslovil svoje první „ano“ a přijal jsem se takový, jaký jsem byl: slepý a poznamenaný jizvami četných zranění. Byl to začátek cesty, která mě – zcela samého – vedla do Francie.

Jako slepý jsem se musel všechno znovu učit: číst, psát, samostatně chodit, obléct se a orientovat se. Samozřejmě, byly tak okamžiky plné obav a pochybností, ale tehdy jsem při modlitbě sevřel ještě pevněji svůj růženec v kapse.

Nesmířitelnost tlačí jako kámen na srdci

Za pouhé tři měsíce jsem absolvoval roční program pro nevidomé a brzy jsem studoval na univerzitě informatiku a aplikovanou matematiku. Pracoval jsem tvrdě, chtěl jsem být úspěšný a být pánem nad svým postižením. Dřina dnem i nocí se vyplatila. Byl jsem nejlepší v ročníku a zdálo se, že se mi všechno podařilo. Měl jsem mnoho přátel, měl jsem rád oslavy a byl jsem veselý. Navzdory tomu zůstávala v mém nitru ustavičná melancholie, které jsem nerozuměl. Odkud jen pocházel tento smutek, v němž jsem sice dokázal být veselý, ale bránil mi, abych byl jen jednou šťastným? Byla to samota? Marně jsem hledal důvody, až nastal den, kdy v televizi běželo vysílání o útocích v Bejrútu, kde mezi jiným hovoří-

Jan Pavel II. v cele svého atentátníka, prosinec 1983

li i o uvěznění atentátníka, který odpálil bombu před naším domem. Okamžitě se mi všechno znovu vynořilo: zabítí anebo unesení bratranci, zavraždění kamarádi... Tu vyšla ze mne veškerá nenávisť: „Ten musí teď zaplatit! Kdybych mohl, vyškrábal bych mu oči, pomstil bych se, zabil bych ho!“ Zároveň jsem si však s hrůzou uvědomil: Jak jsem jen mohl po všechny ty roky, když mi Bůh daroval tolik milostí, žít s touto nenávisť? Plakaje jsem se modlil: „Pane, prosím, odpusť mi, osvo-

Fouad žije se svojí rodinou v Paříži. Jeho manželka Laetitia doplňuje svědectví: „Naše čtyři děti a já jsme rádi, že náš každodenní život je spojen s tímto mužem pokoje. Ale určitě si dokážete představit, že člověk, který odpustil atentátníkovi zodpovědnému za jeho slepotu, i přesto musí denně nést těžký kříž. To je také trvalá, velká výzva pro náš manželský život a pro naše děti. Proto večer nikdy nejdeme spát bez toho, aniž bychom si navzájem neodpustili a společně se nepomodlili.“

boď mě od této nenávisť, od touhy po pomstě, abych konečně mohl být šťastný.“ Ježíš však ode mne požadoval něco nemyšlitelného: „Fouade, pokud mě miluješ, odpusť!“ Celé moje nitro se proti tomu bouřilo: „Pane, jak můžeš očekávat, že odpustím tomuto muži, který zabil tolik nevinných; tomu, který z tolika dětí udělal sirotky a z tolika žen vdovy? Tomu, který zničil celou čtvrť? Ne, zaslouží si smrt! Co žádáš, je nadlidské!“

Najednou jsem měl před očima nezapomenutelný obraz svatého Jana Pavla II., který přinesl svému atentátníkovi Alimu Aĝcovi do jeho cely odpuštění. Pamatuji si také to, že jsem si tehdy pomyslel: „Náš papež se zbláznil! Co to dělá?“ Avšak teď se moje duše modlila: „Pa-

ne, chceš-li, abych odpustil, chci to i já.“ A hned jsem zavolal svému duchovnímu otci: „SOS, generální svatou zpověď, prosím.“ Na mé hrbolaté cestě k odpuštění mi velice pomohl nádhernou radou: „Musíš jít k Panně Marii. Ona ti může pomoci, aby ses odhodlal odpustit. Pros ji, protože Matce její Syn určitě nic neodmítne.“

Jednoho dne mi do Paříže, kde jsem pracoval, zavolal jistý libanonský televizní moderátor, který v Bejrútu plánoval diskusní relaci o odpuštění. „Chci, abys přišel,“ řekl, a tak jsem se po mnoha letech znovu vrátil do Libanonu. V živém vysílání jsem vyprávěl svůj příběh a na závěr publikum tleskalo. Avšak bezprostředně nato se moderátor znovu chopil mikrofonu a obrátil se na mě: „Fouade, musím se tě ještě zeptat: Je tvoje odpuštění tomu atentátníkovi skutečně konečné a neodvolatelné?“ Do celého těla mi vstoupila horkost a vnitřně jsem slyšel hlas: „Miluješ mě?“ Bez času na rozmyšlení jsem slyšel sám sebe, jak říkám do mikrofonu: „Víš, Siade, kdyby tento muž stál přede mnou, postavil bych se, objal bych ho, políbil a řekl mu, že ho miluji.“ Zároveň mě napadlo: „Ty ses zbláznil, po vysílání tě zavřou! Ale nevádi.“ Protože jsem byl šťastný, spokojený, osvobozený; naplnil mě do té doby nepoznaný blažený pocit – úplně neobyčejný a i pro mne nepochopitelný. Toto odpuštění ze mne udělalo živého člověka, který se konečně dokázal otevřít lásce.

Později jsem se dokonce dozvěděl, že onen atentátník – narkoman, který za pár dolarů odpálil bombu – dostal ve vězení Bibli a obrátil se na křesťanství. Dnes má zodpovědnou pozici v jednom z největších rehabilitačních center pro léčení drogové závislosti a různých jiných druhů závislosti.

Z *Vítězstvo Srdca 151/2023*
přeložil a upravil -dd-

Poznámky:

⁽¹⁾ Členy sekty šiitského islámu. [pozn. red.]

P. Anthony Saji VC, indický misionář ve východní Africe, povede v létě 2023 v ČR **KRÁTKÉ DUCHOVNÍ OBNOVY** (přednáška, mše svatá + adorace): **11. 7. Janov u Litomyšle, 12. 7. Světlá nad Sázavou, 13. 7. Hrochův Týnec, 14. 7. Zašová, 15. 7. Rajhrad, 16. 7. Lidečko**. Srdečně zveme též na exercicie s P. Anthonyem **od 7. do 12. 8. v Hrotovicích u Třebíče**.

Informace na tel. 606 627 636 • e-mail: anthony2010@seznam.cz • web: www.cz.frbill.net.

„Kanun - zákon hor“

Odpustit velkou nepravost je už samo od sebe dost těžké. Co však v takovém případě, kdy je člověk přímo nucen pomstít se, a to dokonce vykonat krvaví pomstu? Zní to jako zlý sen, ale v severní Albánii (v Evropě!) je to krvavá realita. Dosud tam převládá tradice „kanunu - zákona hor“, což mimořádně ztěžuje smíření členů postižených rodin. Od roku 1999 působí v Albánii sestra Christina Färberová z Německa, která se snaží o smíření nepřátel, aby se lidé osvobodili z vězení rozpínající se nenávisti, strachu a duchovní bídy.

Sestra Christina z Německa a Švýcarka sestra Michaela z komunity *Společenství duchovní cesty* žijí již mnoho let v malém klášteře *Matky milosrdenství* v městě Shkodër, největším městě severní Albánie, na jižním okraji impozantních Albánských Alp. S několika pomocníky dělají, co je v jejich silách, aby modlitbou, útěchou či konkrétní pomocí zmírnily obrovskou nouzi a bídu, s níž se setkávají, především ve své ambulanci první pomoci. Opakovaně jsou konfrontovány se surovou a iracionální realitou krvavé pomsty, jak ji vyžaduje *kanun*, tradovaný zákon z 15. století, který „musí být vepsán do srdce“ každého Albánce žijícího na severu země, a žel, vepsán také je. Myšlení lidí je pod obrovským tlakem, sevřené jakoby ve svěráku skutečné kultury smrti. *Kanun* platí v čistě mužském

světě, v němž žena nemá žádná práva, zatímco čest muže a rodu stojí nade vším. Dokonce nejen vražda, ale i drobné násilné činy porušující čest se dožadují krve mužského člena z klanu pachatele. Neboť podle zákona *kanun* se ztracená čest dá získat zpět jen skrze krev muže – krev lze „odčinit“ jen krví! Jak těžké je potom to skutečné smíření! Po vyhlášení krvavé pomsty nad klanem jsou všichni mužští členové zavřeni ve svých domech. Pomsta totiž může postihnout kteréhokoliv z nich a tato hrozba trvá často celá desetiletí, neboť krev „vyrchá“ až po 100 letech – spolu se všemi ničivými psychologickými, sociálními a ekonomickými důsledky pro dotčené rodiny. Jakkoliv je žena podle zákona *kanun* bez cti a její hodnota se počítá jen podle toho, kolik má synů, navzdory tomu právě matky sehrá-

Sestra Christina s těžce postiženým Antoniem na klíně a sestra Michaela s Abrahámem (na vozíčku). Oba chlapi trvale žijí v klášteře.

vají klíčovou roli v přísně regulovaných rituálech krvavé pomsty. Obvykle jsou to totiž právě ony, co buď požadují krvavou pomstu za zabitého syna, anebo ne. Sestra Christina má ze života v takovémto prostředí své zkušenosti.

„Dosáhly jsme několika smíření mezi rody, které žily v krvavé mstě, diskretně jsme pomohly navázat kontakty mezi ženami těchto rodů a ony se pak jako první tajně smířily. Je to však riskantní. Každý, kdo podporuje anebo navštěvuje ohroženou rodinu, vždy riskuje, že bude sám zatažen do pomsty. Ženy, které chtějí anebo »musí« pomstít své syny, často vodím k Matce – k obrazu Sedmibolestné Panny Marie, který visí v naší kapli. Ztotožnění se s Marií, již rovněž krutým způsobem zabili Syna, a která ho navzdory tomu nepomstila, uklidnilo nejednu rozrušenou duši matky a horkou krev nejednoho muže. Matka koná zářky potichu. Většinou však matky zabitých synů velmi těžce přijímají jakýkoliv podnět ke smíření, protože jejich synové pro ně znamenají všechno. Známe spíše ženy, které své syny k pomstě vychovávají. Také *kanun* říká, že duše oběti krvavé pomsty je »vykoupená« až tehdy, když je vykonána pomsta. Matka jednoho usmrčeného mladíka, kterou jsem oslovila v souvislosti s prvními kroky ke smíření, mi velice trpkým tónem řekla: »A ty snad chceš, abych svého syna neviděla ani v nebi?« Jaké šílen-

Sestry postavily památný kámen Zefovi, který byl zabit v krvavé mstě v 17 letech. Taková smutná práce je rovněž součástí jejich apoštolátu smíření. Zef byl šest let izolován a upadl do deprese. Jednou, když tajně vyšel z domu, sotva ušel 200 metrů, začali do něho střílet. Jeho matka Lule se rozhodla odpustit.

ství a jaký omyl! Tehdy jsem pochopila, jak hluboce je zde zakořeněna »svatá« povinnost pomsty.“

Řekni jim, že je to v pořádku

„Naučila jsem se být velmi pozorná a opatrná při svých krocích k usmíření. Jedno slovo navíc, jeden den dříve a jsem za dveřmi. Při rozhovorech s rodinou mstitele se spoléhám výlučně na intuici, vždy se modlím za správný okamžik a za to správné kdy a jak. Může se stát, že si na jednu pomyslí: musím jít hned a bez meškání. Většinou je to též chvíle, kdy mě ti, kterých se to týká, aspoň vyslechnou a pustí k sobě dovnitř. Naučila jsem se nejprve poslouchat, vnímat bolest těch, kteří byli oběťmi a nyní jsou mstiteli, naučila jsem se poslouchat signály a slovní obraty a reaguji na ně.

Není to nevyhnutelně pocit pomsty, který si vyžaduje krev. Je to *kanun*, který je nade vším, pro katolíky obvykle i nad katechismem, Biblií a nad učením církve.

Například jednoho dne, bylo to v létě 2019, jsem cítila, že dozrál čas vydat se do rodiny mstitele žijícího v horách regionu Tropoja – k Markovi, který musí, měl by, anebo nechce pomstít svého syna. Před jedenadvaceti lety se stala vražda. Od té doby je rodina pachatele, která utekla do údolí, izolovaná, naprosto zbídačená a bez naděje. Po více než pětihodinové jízdě přes divoké hory kráčím dále po hrbolaté cestě s růžencem v ruce. Jsem velice klidná. Potom vidím starý kamenný dům, před ním sedí starý muž. Vstane, udělá znamení kříže a řekne: »Pochválen buď Ježíš Kristus!« Odpovídám mu: »Na věky věků! Amen.« Pak se zeptám, zda mohu jít dál, a ubezpečuji ho, že přicházím s pokojnými úmysly. Odpovídá, že pes zůstane uvázaný, a já mu poděkuji. Nyní přichází jeho manželka Maria. Poměrně rychle vyslovím důvod svého příchodu. Mark zůstává docela klidný; stejně jako jeho žena. Nevypráví mi o tehdejších neštěstí, nic o těch, kteří zabili jejich syna, ale Mark se mi otevřeně podívá do tváře a řekne: »Trpěli jsme a oni též. Řekni jim toto, sestro, že je to pro nás vyřízené. Co se stalo, stalo se. Řekni jim, že to nechceme znovu ožít, bylo by to příliš bolestivé. Je to v pořádku.« Opatrně se zeptám, zda to znamená, že svého syna nepomstí, že věc je

Sestra Christina v roce 2012 s několika mladými lidmi, kteří žili v krevní mstě, na generální audienci u papeže Benedikta XVI. v Římě. Christian odevzdal papeži „kanun“ spolu s prohlášením chlapců, že se vzdávají „zákonu hor“ a krevní msty.

»usmířená«, a on přikývne, žena též. Říkám mu, že Bůh ho v těchto dnech stáří odmění. Oči se mu rozzáří. Potom Mark řekne: »Sestřičko, máme všechno potřebné pro život, ale nemáme kněze. Již velmi, velmi dlouho jsme neměli mši svatou. Přišla jsi sem zdaleka. A Bůh přišel s tebou.« Pláče. Beru ho za ruku, jeho ženu rovněž a modlíme se *Zdravas, Maria*. Pak jim udělám na čelo křížek a oba pláčou.

Často hovořím s rodinami mstitelů i s jednotlivými muži, kteří mají vykonat pomstu. Vzpomínám si na Alfréda, byl to patnáctiletý chlapec. Mnohokrát jsem se s ním setkala. Nechtěl zabíjet, ale musel pomstít svého strýce. Ještě dnes vidím jeho oči, které říkaly: »Nechci to udělat, nemůžu to udělat.« Byla jsem přesvědčená a téměř jistá, že to neudělá. Jednoho večera se opět vrátil domů. Následujícího rána vystřelil. »Musel!« Je to jako těž-

ké břemeno na lidech, mnoho se modlím ze jejich osvobození. Někteří se již dokáží toho vzdát.

Několikrát jsme byly svědky činu, který okamžitě volal po krevní mstě. Tehdy je potřebné ihned konat. »Krev je horká,« říkají Albánci. Jednou přede mši svatou vtrhl do kláštera sedmnáctiletý mladík. Krvácel, měl poraněnou bradu – nějácí chlapci po něm házeli kameny. Je vlastně věřící, ale krev na tváři znamená i pro něj totální urážku cti. Je rozrušen, ale nechá se přesvědčit, aby šel do kaple. Tam tvrdí, že se »musí« pomstít. Postavím ho před velký kříž a řeknu mu, že ho teď nechám s Pánem o samotě. V srdci velmi dobře ví, že Ježíš mu dává milost. Odpovídá, že to ví, ale že to nechce. Konec konců, je upřímný a já mu to i řeknu. Potom pro něho najdu kříž. Políbí ho a já mu vysvětluji, že teď je jeho. Rozpláče

VEČERNÍ KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY S HUDEBNÍM DOPROVODEM V POUTNÍM AREÁLU KLOKOTY V ROCE 2023

Průvodkyně: Marie Janouchová, varhany: Ladislav Šotek, zpěv: Jana Wilkes.

Vstupné: 150 Kč. Rezervace na: klokotypoutni@centrum.cz

nebo na tel. č. **731 139 306** (po-pá, 9-16 hodin).

Spolufinancováno z dotačního Programu na podporu cestovního ruchu města Tábora.

Začátek vždy v 19 hodin. Termíny: 3. 7., 18. 7., 16. 8., 24. 8., 30. 8. a 7. 9. 2023.

Informace také na www.klokoty.cz.

se. Slibí, že zůstane klidný. Chlapec je zatím přesvědčen, že bylo dobré nepomstít se. Otcí o incidentu neřekl, jen to, že spadl z kola. Jinak by se otec dožadoval pomsty, to věděl.

V roce 2015 jsem byla pozvána k usmíření, ačkoliv ženám se to obvykle ze zásady nedovoluje. V to velikonoční ráno se měl po tuhých zápasech mnoha rozhovorů odvalit kámen krevní msty. Tři měsíce předtím byli Vad, jeho manželka a neteř postřeleni. Od té doby byl Vad invalidou. Při rituálu smíření v jeho domě musí klan Migeliho, pachatele, pokorně strpět (pro muže je to tvrdé pokání), že se znovu připomene krvavý čin. Potom se Vadův klan naposledy poradí, než vyhlásí ochotu smířit se, a kněz odevzdá mužům obou klanů – obětem i pachatelům – kříž, který mají políbit.

Potom se já jako žena, již mimo rituál, odvážím požádat o slovo. Dostávám ho a říkám: »Muži, Kristus vstal z mrtvých a on je nyní vzkříšen ve vašich srdcích. Do tohoto domu dnes vstoupil pokoj a Bůh ve vás zvítězil nad satanem, svědkem k vraždám a pomstě. Vade, ty a tvoji bratři a synové jste příkladem pro tuto oblast, pro celou Albánii a nakonec pro celý svět.«

Svět mužů se rozplakal, když jsem zapálila svíčku a řekla, že díky smíření se do jejich domu vrátilo Kristovo světlo. Lidé to potřebují vidět a zažít, aby pochopili a znovu objevili osvobozující poselství evangelia.“

*Z Vítězstvo Srdca 151/2023
přeložil a upravil -dd-*

Maminka Markéta (22)

Život matky Dona Boska

Kapitola 23

MATKA KNĚZE

Ruce a srdce

V sobotu 5. června 1841 je Jan Bosco arcibiskupem z Turína Luigim Fransonim vysvěcen na kněze. Svěcení proběhlo v arcibiskupském kostele zasvěceném Panně Marii Neposkvrněné.

Během duchovních cvičení, která ho připravila na tento veliký den, napsal si do malého sešitku verše

žalmu: „Kdo vystoupí na Hospodinovu horu? Ten, kdo má nevinné ruce a čisté srdce.“ Když se dívá nazpět do svého života, vidí, jak téměř zázračně jeho ruce, od té doby, co mu je maminka spojila k modlitbě, zůstaly nevinné: nikdy nikomu nic špatného neudělal. Jeho srdce, které bilo vedle matčina srdce, které je skutečným pokladem víry, zůstalo čisté. „Sloužil jsem svou první mši,“ píše prostě, „v kostele svatého Františka z Assisi, byli na ní různí dobrodinci a ředitel don Josef Cafasso.“

Druhou mši chce Don Bosco sloužit u oltáře v chrámu Panny Marie Utěšitelky, v největší svatyni v Turíně. Když pozvedne oči, uvidí tam nahoře na malém a vzácném obraze Paní zářivou jak slunce, tu, která mu před sedmnácti lety ve snu řekla: „Staň se pokorným, statečným a silným.“ On tomu téměř nevěřil, ale jeho matka tomu uvěřila a namáhala se, trpěla až do dnešního dne proto, aby se jeho sen stal skutečností. Teď začínal čas, ve kterém „všechno pochopí“.

Zvony Castelnouva

V následující čtvrtek byl svátek „Těla a Krve Páně“ (tehdy příkázaný svátek). Don Bosco slouží svoji „první mši“ v rodné vesnici. Zvony v Castelnouvu vyzváněly velice dlouho. Lidé byli namačkáni ve velkém farním kostele, aby viděli „syna Markéty, který se stal knězem“.

Večer tohoto dne se maminka Markéta snažila, aby ho měla jenom pro sebe,

a řekla mu: „Jsi knězem, sloužíš mši, od toho okamžiku jsi blíž k Pánu Ježíši. Pamatuj si však, že začít sloužit mši znamená začít trpět. Nevšimneš si toho hned, ale pomalu, pomalu uvidíš, že tvoje matka ti řekla pravdu. Jsem si jistá, že se po všechny dny budeš za mne modlit, když budu živá i mrtvá. To mi stačí. Ty od toho okamžiku myslíš jenom na spásu duší a vůbec se mnou nezabývej.“ (Lemoyne: *Život*, 114)

Ascanio Savio z Castelnuova svědčil pod přísahou toto: „Viděl jsem dona Cin-

zana zdravít srdečně maminku Markétu a říct jí: »Jste velkodušná a svatá matka. Pán vás uchovej, abyste mohla políbit posvěcenou ruku svého syna Jeníka.«“

Překrásné „řemeslo“ babičky

Po pěti mších, které potom následují, Don Bosco bydlí na faře a pomáhá panu faráři, maminka Markéta se znovu vrátí do stínu normálního venkovského života.

Na konci října roku 1841 na radu dona Cafassa Don Bosco jde do Turína. Vrátil se do církevního konviktu vedeného donem Luigim Gualou a samotným Cafassem, který mu řekl: „Přijď se naučit dělat kněze.“ Po tři roky (1841–44) Don Bosco zůstane v konviktu a pomalu, pomalu začíná svou Oratoř.

Až o Velikonocích roku 1846 nalezne Don Bosco stálé sídlo pro svou Oratoř v oblasti Valdocco blízko řeky Dora. Po celou tuto dobu maminka Markéta zůstane v Becchi, v novém Josefově domě, pracuje na poli a dělá překrásnou věc – „babičku“.

(Pokračování)

*Redakčně upraveno
Pramen: BOSCO T., Maminka Markéta,
Život matky Dona Boska.
Překlad P. Jan Ihnát. Matice
cyrilometodějská s. r. o., Olomouc 2006.*

(Kniha je vyprodaná.)

Svědectví jako první cesta k evangelizaci

- dokončení katecheze papeže Františka ze str. 2

naslouchá jen tehdy, jsou-li zároveň i svědky.“ (*tamtéž*, 41) Svědectví o Kristu je tedy prvním nástrojem k hlásání evangelia (*tamtéž*) a zároveň nezbytnou podmínkou jeho účinnosti (*tamtéž*, 76), aby evangelizace vydala ovoce. Být svědky.

Je zapotřebí připomenout, že svědectví zahrnuje také vyznávanou víru, tedy přesvědčené a zjevné přilnutí k Bohu Otci, Synu a Duchu Svatému, který nás z lásky stvořil a spasil nás. Tato víra nás proměňuje a přeměňuje naše vztahy, měřítko a hodnoty, jimiž se řídí naše rozhodnutí. Svědectví tudíž nemůže odhlédnout od důslednosti mezi tím, v co věříme, co hlásáme a podle čeho žijeme. Nejsme věrohodní pouze tím, že pronášíme nějakou nauku nebo ideologii. Člověk působí důvěryhodně, pokud uvádí v soulad svou víru a svůj život. Mnozí křesťané pouze prohlašují, že věří, ale žijí jinak, jako by nevěřili, což je pokrytecké. Pokrytectví je opakem svědectví. Kolikrát jsme zaslechli, že někdo sice chodí na mši svatou každou neděli, ale pak se chová tak či onak, takže jeho svědectví je záporné.

Každý z nás je povolán k tomu, aby zodpověděl tři základní otázky, které Pavel VI. vyslovil: „Věříte skutečně tomu, co hlásáte? Žijete podle toho, čemu věříte? A kážete opravdu to, co sami prožíváte?“ (srov. *tamtéž*) Panuje tu soulad? Věříš tomu, co hlásáš? Žiješ podle své víry? Hlásáš to, co žiješ? Nemůžeme se spokojit se snadnými a předem danými odpověďmi. Jsme zváni, abychom na sebe vzali riziko tohoto hledání, které nás může vyvést z rovnováhy, za plné důvěry v Ducha Svatého, který v každém z nás jedná a podněcuje nás, abychom ustavičně přesahovali své hranice a meze jakéhokoli druhu.

V tomto smyslu svědectví o křesťanském životě obnáší pouť ke svatosti, která se zakládá na křtu, jímž se stáváme „účastníky Boží přirozenosti, a proto skutečně svatými“ (*Lumen gentium*, 40). Tato svatost není vyhrazena pouze několika lidem: je to Boží dar vyžadující přijetí a rozmnožení pro nás i pro druhé. Byli jsme Bohem vyvoleni a milováni a tuto lásku máme nést druhým. Pavel VI. učí,

že horlivost při hlásání evangelia pramení ze svatosti, ze srdce naplněného Bohem. Evangelizace, která se sytí modlitbou a především láskou k Eucharistii, přispívá k růstu svatosti u lidí, kteří evangelium šíří (srov. EN, 76). Stejně tak slova hlasatele evangelia, postrádajícího svatost, „stěží proniknou do srdce současného člověka, naopak, hrozí nebezpečí, že budou jen prázdná a jalová“ (*tamtéž*).

Máme si tedy být vědomi toho, že adresáty evangelizace nejsou jen druzí, kteří vyznávají jiné víry anebo kteří je nevyznávají, nýbrž také my sami, věřící v Krista a aktivní členové Božího lidu. Denně se máme obracet, přijímat Boží slovo a měnit život: každý den. Takto nastává evangelizace srdce. Také církev jako taková, aby vydávala toto svědectví, musí začít s evangelizací sebe sama. Pokud tak nečiní, zůstává muzejním exponátem. Když naopak sama sobě hlásá evangelium, neustále se obnovuje. Potřebuje trvale naslouchat tomu, v co má věřit, důvodům své naděje a novému přikázání lásky. Církev, která je Božím lidem ponořeným do světa a častokrát pokoušeným mnoha modlami, neustále potřebuje naslouchat hlásání Božího díla. To, řečeno jedním slovem, znamená, že potřebuje trvalou evangelizaci, potřebuje si vzít evangelium, mod-

lit se a vnímat sílu Ducha Svatého, proměňující srdce.

Církev, která sama sobě hlásá evangelium, aby je hlásala, je církví povoláním k tomu, aby se pod vedením Ducha Svatého ubírala náročnou poutí, cestou obrácení a obnovy. Obnáší to rovněž schopnost změnit způsoby, jakými chápe a prožívá své evangelizační poslání v dějinách, přičemž se má bránit úniku do chráněných oblastí, v nichž panuje logika, že „se to vždycky takhle dělalo“. V těchto úkrytech církev onemocní. Církev má naopak postupovat vpřed a ustavičně růst, aby si zachovala mladost. Taková církev se cele obrací

k Bohu a účastní se tedy na jeho spasitelském plánu s lidstvem a současně se plně obrací k lidstvu. Církev má být církví, která se v dialogu setkává se současným světem, spráda bratrské vztahy, vytváří prostor k setkávání, uplatňuje osvědčené postupy vedoucí k pohostinnosti, vstřícnosti, uznání a začlenění druhého člověka a rozdílnosti, církví, která pečuje o společný domov, jímž je stvoření. Tedy církví, která vede s moderním světem dialog, ale také se denně setkává s Pánem a vede dialog s Pánem a nechává vejít Ducha Svatého, který je činitelem evangelizace. Bez Ducha Svatého bychom církví mohli dělat reklamu, nikoli však hlásat evangelium. Právě Duch Svatý v našem nitru nás podněcuje k hlásání evangelia, a v tom spočívá pravá svoboda Božích dětí.

Zdroj: <https://www.vaticannews.va/cs>
(Redakčně upraveno)

Liturgická čtení - dokončení ze str. 3

me žít. Víme totiž, že Kristus vzkříšený z mrtvých už neumírá, smrt nad ním už nemá vládu. Když umřel, umřel hříchu jednou provždy, a když žije, žije pro Boha. Tak i vy se považujte za mrtvé hříchu, ale za žijící Bohu, když jste spojeni s Kristem Ježíšem.

Evangelium - Mt 10,37-42

Ježíš řekl svým apoštolům: „Kdo miluje otce nebo matku víc nežli mne, není mě hoden; kdo miluje syna nebo dceru víc nežli mne, není mě hoden. A kdo

nebere svůj kříž a nenásleduje mě, není mě hoden. Kdo nalezne svůj život, ztratí ho, kdo však ztratí svůj život pro mě, nalezne ho. Kdo vás přijímá, mne přijímá, a kdo mne přijímá, přijímá toho, který mě poslal. Kdo přijme proroka, že je to prorok, dostane odměnu jako prorok; kdo se ujme spravedlivého, že je to spravedlivý, dostane odměnu jako spravedlivý; kdo podá třeba jen číši studené vody jednomu z těchto nepatrných, protože je to můj učedník, amen, pravím vám: neprijde o svou odměnu.“

Pondělí 3. 7. 2023

6:05 Léta letí k andělům: Václav Žilka – hudebník a pedagog podle Veroniky Žilkové, rodiny a přátel
6:30 Kmochův Kolín 2019: Velký DO Dolní Chvatliny – Kolín **7:05** Když bolí tělo **8:05** Josef a jeho bratři
9:10 V pohorách po horách: Hora Baranec v pohoří Roháče **9:20** Grotesky Laurela a Hardyho: Svatba jak má být **9:35** Outdoor Films s Martinem Půlpánem (98. díl): Z Evropy do Barmy pěšky a stopem **11:10** Děti ulice **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Duchovní menu: Záznam mše svatě z kostela Narození Panny Marie v Protivanově **13:10** Bačkorám navzdory: Poslední etapou k cíli **13:27** Honduras – Předtím, než odejdou **14:05** Můj chrám: Irena Pulicarová, kostel Panny Marie Růžencové v Plzni **14:25** Na prahu devadesátky **14:40** Noční univerzita: Mgr., PhDr. Gabriel Peter Huncága OP, PhD. – Vzdělávací systém dominikánů ve vrcholném středověku **16:00** V souvislostech **16:20** Expedice Rembaranka: Lidé doby kamenné **17:00** Dokořán: S Jiřím Suchým **18:05** Sedmihlásky (139. díl): Šla děvečka **18:10** Mezi námi zvířátky: Pštrosice v ohrožení **18:15** Víra do kapsy **18:30** Madalen na Mohelnickém dostavníku 2018 **18:50** Pomoc, která se točí **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:35** Dědek a jeho kreslený svět: Vůně odpuštění **19:45** Přejeme si... **20:05** Sedm výprav Josefa Vágnera (1. díl): Sen safari **21:35** ARTBITR – Kulturní magazín (8. díl): Vzpomínka na prof. Františka Dvořáka **21:45** Poutníci času: S Petrem Váňou **22:05** Noemova pošta: Červenec 2023 **23:10** Jak potkávat svět: Se Spirituál Kvintetem **0:20** Dopisy z rovníku **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Úterý 4. 7. 2023

6:05 Léta letí k andělům: Ivan Hubač – scenárista a dramaturg **6:30** V pohorách po horách: Soutěska Raggaschlucht – Vysoké Taury **6:35** Malý princ: Koncert Filharmonie Hradec Králové **8:05** Likvidace lepy **8:15** Hlubinami vesmíru s prof. Petrem Kulhánkem: Novinky z astronomie, 1. díl **9:15** V souvislostech **9:35** Setkání **9:55** Noční univerzita: Ladislav Heryán – Božský tanec Richarda Rohra II **11:00** Stone Magic – Hrady **11:05** Víc než chrám: Jednota různého **11:30** Setkání: Štěpán Krňoul **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Duchovní menu: Záznam mše svatě u příležitosti oslav 200 let narození Dona Boska **13:10** Slovanský Velehrad **13:30** Bazilika s tajemným světlem (5. díl): Cyrilemetodějská bazilika **13:45** V pohorách po horách: Hora Baranec v pohoří Roháče **14:05** Železné hory **14:40** Cvrlikání (1. díl): Tempo di Vlak **15:45** Duchovní malby: Apokalypsa **16:10** Muzikanti, hrajte **16:40** U Pastýře: Hostem Jan Sokol **17:50** Sedmihlásky (139. díl): Šla děvečka **17:55** Mezi námi zvířátky: Světlušky [P] **18:00** Animované biblické příběhy: Král se stal sluhou **18:30** Modlitba za vlast: Dny lidí dobré vůle Velehrad 2023 [L] **19:05** Velehrad v době nesvobody **19:25** Zpravodajské Noeviny: 4. 7. 2023 [P] **19:45** Přejeme si... **20:05** Klapka: S Vladimírem Paslerem **21:10** Svatý Řehoř Veliký **22:05** Harfa Noemova: Mistři klavíru **22:25** Terra Santa News: 28. 6. 2023 **22:45** Pákistán – Gawah **23:15** Příběhy psané životem: Neobyčejný dar **23:55** Večer chval (98. díl): Večer svědectví – předprogram Godzone Tour **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Středa 5. 7. 2023

6:05 Léta letí k andělům: Zdeněk Pololánek – hudební skladatel **6:30** Zpravodajské Noeviny: 4. 7. 2023 **6:50** Bosna a Hercegovina: Opomenutí **7:20** Noční univerzita: P. Marek Orko Vácha – Poselství encykliky Laudato sii **8:35** Mladí salesiánští misionáři – Argentina – Mapučové **9:10** Jak potkávat svět: S Jaroslavem Krčkem **10:10** Outdoorová

TELEVIZE DOBRÝCH ZPRÁV

■ Vysílání denně 6.00 – 1.00 hod.

■ Denně: 8.00; 16.00 hod. – programová nabídka
TV NOE (změna programu vyhrazena)

Podrobnosti na www.tvnoe.cz

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA

videa Štěpána Dvořáka: Korsika **10:55** Tiché hrozby – Zeměřesné roje **11:25** Setkání: MUDr. Róbert Teleyk – Muzeum kardinála Štěpána Trochty ve Francově Lhotě **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Dům ze skla?: S P. prof. Tomášem Petráčkem **13:10** Plody Medžugorje **13:20** Zahrada písničkářů 2022, díl 2. **14:05** Sedm výprav Josefa Vágnera (1. díl): Sen safari **15:35** Zpravodajské Noeviny: 4. 7. 2023 **16:00** Benefiční koncert: Bazilika Nanebevzetí Panny Marie, Svätý Hostýn **18:05** Sedmihlásky (139. díl): Šla děvečka **18:10** Mezi námi zvířátky: Ikarův sen [P] **18:15** V pohorách po horách: Ztracenec – Javorníky **18:20** Terra Santa News: 5. 7. 2023 [P] **18:40** Přejeme si... **19:00** Mše svatá z Katolické charismatické konference, Brno [L] **20:15** Mozárabové: Zapomenuté dědictví **21:05** Poutníci času: S Jindřiškou Grecovou **21:25** Noční univerzita: Tomáš Machula – Přirozená spřízněnost ve filosofii, teologii a umění [P] **22:40** Dobrodružství před kamerou **23:45** Generální audience papeže Františka [P] **0:10** Skleněná múza **0:20** Expedice Rembaranka: Lidé doby kamenné **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Čtvrtek 6. 7. 2023

6:05 Léta letí k andělům: Marek Jícha – kameraman **6:25** Víra do kapsy **6:40** Jde o život (6. díl): Církev I. **8:05** Palestina: Až přijde Syn člověka **8:35** Terra Santa News: 5. 7. 2023 **9:10** Guatemala – Lidé kukuřičných polí **9:40** Noemova pošta: Červenec 2023 **10:45** Duch národa žije v písni **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Až na konec světa **13:05** Básník oravské přírody Zdeno Horecký **13:35** Generální audience papeže Františka **14:05** Malý princ: Koncert Filharmonie Hradec Králové **15:35** Grotesky Bustera Keatona: Frigo jako Sherlock Holmes **16:20** Zpravodajské Noeviny: 4. 7. 2023 **16:45** Mše svatá z Katolické charismatické konference, Brno [L] **18:05** Sedmihlásky (139. díl): Šla děvečka **18:10** Mezi námi zvířátky: Větrčelci [P] **18:15** Cirkus Noeland (1. díl): Roberto a Kekulín se stěhují do cirkusu **18:40** Přejeme si... **19:00** Valašské písničky a tance: Rožnovské slavnosti 2023 [L] **21:10** Klid zbraní [P] **21:35** Poutníci času: S Petrem Neužillem **22:00** Pod lampou [P] **0:05** Ostrava zpívá Gospel: Slezská Lilie 2017 **0:55** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pátek 7. 7. 2023

6:05 Léta letí k andělům: Emil Paleček **6:25** Příběh o Žofii **7:05** S NOACHEm po Izraeli **7:35** U NÁS aneb Od cimbálu o lidové kultuře (110. díl): „Když se fekne skanzen...“ **9:10** ARTBITR – Kulturní magazín (8. díl): Vzpomínka na prof. Františka Dvořáka **9:25** Život ve vztahu: Franz Kett a jeho pedagogika **10:05** Sedm výprav Josefa Vágnera (1. díl): Sen safari **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Víra do kapsy **12:20** Benedikt XVI.: S úctou k pravdě **13:10** Pražská Loreta **13:35** Madalen na Mohelnickém dostavníku 2018 **14:05** Lurdský příběh: Píseň o Bernadettě **14:35** Grotesky Laurela a Hardyho: Laurel a Hardy v cizinecké legii **15:45** Klapka:

S Vladimírem Paslerem **17:00** Mše svatá z Katolické charismatické konference, Brno [L] **18:05** Sedmihlásky (139. díl): Šla děvečka **18:10** Mezi námi zvířátky: Nejvyšší stupeň bezpečnosti [P] **18:15** Zázrak v pralese **18:45** Mixtékové – Mezi náboženstvím a tradicí **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:30** V pohorách po horách: Velký Roudný **19:35** Dědek a jeho kreslený svět: Být sám sebou **19:40** Přejeme si... **20:00** Ondráškovské putování: Rožnovské slavnosti 2023 [L] **21:05** Naši – osobnosti lidové kultury – Zdeněk Bláha **21:21** Setkání: Bohuslav Procházka **21:30** Dobrodružství před kamerou **22:40** Gramofon aneb Hledáme písničku pro všední den **23:45** Dokořán: S Kateřinou Cajthamlovou **0:35** Hlubinami vesmíru s prof. Petrem Kulhánkem: Novinky z astronomie, 2. díl **1:15** Noční repríza dopoledních pořadů.

Sobota 8. 7. 2023

6:05 Hrdinové víry (1. díl): P. Ignác Stuchlý **7:10** Jsem šťastný. I vy buďte šťastní! **7:40** Klid zbraní **8:05** Sedmihlásky (139. díl): Šla děvečka **8:10** Animované biblické příběhy: Král se stal sluhou **8:40** Cirkus Noeland (1. díl): Roberto a Kekulín se stěhují do cirkusu **9:05** Bratr oheň: Vznešený rytíř **9:40** Grotesky Bustera Keatona: Láska kvete v každém věku **10:45** Flešbky – Godzone podcast (6. díl): Mária Škovierová – Modlit' sa je jednoduché **11:15** Viac ako pieseň (5. díl): Lucia Launerová a pieseň Mój Abba **11:26** Setkání: Pavla Golasowská – dřevěný kostel v Gutech **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Angelus Domini **12:05** S chutí přes práh: Společnost Dcer křesťanské lásky sv. Vincence de Paul **12:25** Výpravy do divočiny: Ochranařská genetik **13:25** Toccata – Káhira **13:45** Kdo vyskočí, ten je chlap!: Rožnovské slavnosti 2023 [L] **15:50** Expedice Rembaranka: Umění přežít **16:30** V pohorách po horách: Hranická propast **16:45** Mše svatá z Katolické charismatické konference, Brno [L] **18:05** Outdoor Films s Annou Hanuš Kuchařovou: Můj život je slackline **19:40** Přejeme si... **20:00** Výročí obyčejje na valašsku: Rožnovské slavnosti 2023 [L] **21:35** Dvojče **23:20** Poletuchy: Na skok do Zlína **0:05** Cvrlikání (87. díl): Michal Horák **1:10** Noční repríza dopoledních pořadů.

Neděle 9. 7. 2023

6:05 Hrdinové víry (2. díl): P. Antonín Šuránek **7:05** Blízko nebe **7:35** Barvy vůně a větru **8:00** Irsko, hluboce zakořeněná víra **8:20** Malíři velkých formátů **9:05** Víra do kapsy **9:20** Dědek a jeho kreslený svět: Pokora víc než odvaha **9:25** Cvrlikání (94. díl): Martina Trchová **10:30** Poutníci času: S Jaroslavem Šimou **11:00** Mše svatá z Katolické charismatické konference, Brno [L] **12:35** Přejeme si... [P] **12:50** Polední modlitba Sv. otce Františka [P] **13:05** Zpravodajský souhrn uplynulého týdne **14:00** Co už umíme: Rožnovské slavnosti 2023 [L] **15:05** Naši – osobnosti lidové kultury – Naděžda Urbášková **15:30** V dobrém sa rozejdem: Rožnovské slavnosti 2023 [L] **17:05** Vezmi a čti: Červen 2023 **17:20** Pěšky hezky česky: Svatojakubská cesta **17:40** ARTBITR – Kulturní magazín (8. díl): Vzpomínka na prof. Františka Dvořáka **18:00** Sedmihlásky (138. díl): Šípek **18:05** Cirkus Noeland (1. díl): Roberto a Kekulín se stěhují do cirkusu **18:30** Bratr oheň: František jde do boje **18:55** Stryček Emu: Andělé strážní **19:10** Dědek a jeho kreslený svět: Cena přátelství **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:40** Přejeme si... **20:00** Dokořán: S Petrem Pitharrem **20:50** Godzone Tour 2022: Nevzdávaj to: Přenos z turné 2022. Hudebně-taneční program, příběhy lidí, videoprodukce... **23:40** Polední modlitba Sv. otce Františka **0:00** Můj chrám: Max Kašparů, kostel sv. Filipa a Jakuba, Žirovnice **0:20** Zpravodajský souhrn uplynulého týdne **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pondelok 3. 7. o 20:00 hod.: Povolanie laik (Božie cesty)

Po tom, ako sa jeho jediná dcéra vyliečila z leukémie, prekonal svoj veľký strach z darovania krvi. Dnes sa už počtom odberov blíži k dosiahnutiu Zlatej Janského plakety. Tibor Ujlacký svoju angažovanosť pre cirkev ukazuje ako hovorca nitrianskeho biskupstva, dobrovoľník Maltézskej pomoci Slovensko a aj v službe akolytu.

Utorok 4. 7. o 13:30 hod.: Quo vadis (Moje Everesty)

S kňazom a horolezcom Jankom Bystrianskym budeme stúpať do výšok – na starozákonný Sinaj, slovenské Tatry, či švajčiarske Alpy, ale prežijeme s ním aj strmý pád zo skaly...

Streda 5. 7. o 16:15 hod.: Peter medzi nami (Generálna audiencia: Kontemplatívna modlitba)

Vo svojom cykle katechéz o modlitbe inšpirovanej Svätým písmom Svätý otec otvoril kapitolu o modlitbe podľa Žalmov.

Štvrtok 6. 7. o 9:30 hod.:

26. ročník Celoslovenskej púte seniorov Slovenska
 Priamy prenos svätej omše z Mariánskej hory v Levoči.

Piatok 7. 7. o 16:35 hod.:

Pani Marta

„Ich nikto nezavola po mene. A ja ešte také zdobneniny používam, ako pri vlastných deťoch: Petko, Jožko, Igorko, Boženka... A oni si to veľmi vážia,“ hovorí pani Marta v ružovom klobúčku. Podstatnú časť svojho dňochodu trávi v útulku pre ľudí bez domova na periférii Košíc. Zvelaďuje obrovské spustené skleníky a dokrčeným dušiam vracia nádej.

Sobota 8. 7. o 20:30 hod.:

Kauza Kristus

Natočené podľa oceneného rovnomenného bestselleru Leeho Strobela.

Nedeľa 9. 7. o 20:35 hod.:

Tajomstvá Vatikánu (Minulosť a prítomnosť)

V tejto časti sa dozvieme, ako sa zmenil vzťah medzi pápežmi a veriacimi, ako a prečo sa zmenil ceremoniál pápežských návštev, vystúpení a audiencií. Budeme svedkami prvého dňa pápeža Benedikta XVI. v Castel Gandolfo.

Dne 12. července 2023 vzpomeneme **130. VÝROČÍ NAROZENÍ SVĚTÍCIHO BISKUPA OLOMOUCKÉHO ThDr. STANISLAVA ZELY**, vězně obou totalitních režimů 20. století. Vzpomeneme na něho **při mši svaté v neděli 16. července 2023 v 10.30 hodin ve farním kostele Nanebevzetí Panny Marie v Soběchlebských** (děkanství Hranice na Moravě). Vzpomíná rodina a rodné Záhoří.

BREVIÁŘ PRO LAIKY

1. – 8. ČERVENCE 2023

Změna v číslování breviáře: levý, nepodbarvený sloupec – dřívější vydání breviáře; pravý, podbarvený sloupec – nové vydání breviáře (2007)

Uvedení do první modlitby dne:	NE 2. 7.		PO 3. 7.		ÚT 4. 7.		ST 5. 7.		ČT 6. 7.		PÁ 7. 7.		SO 8. 7.	
Antifona	812	912	1673	1892	1722	1941	1722	1941	873	978	889	995	1666	1883
Žalm	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881
Ranní chvály:														
Hymnus	812	913	1673	1893	1415	1590	1420	1595	873	978	889	996	1666	1883
Antifony	813	914	1413	1588	1416	1591	1421	1595	874	979	890	997	906	1014
Žalmy	813	914	813	914	813	914	813	914	874	980	890	997	906	1014
Krátké čtení a zpěv	816	917	1674	1894	1416	1591	1421	1596	877	983	893	1000	1668	1885
Antifona k Zach. kantiku	702	792	1413	1588	1416	1592	1421	1596	877	983	894	1001	1669	1886
Prosby	817	917	1675	1894	1724	1943	1422	1596	878	983	894	1001	1655	1886
Závěrečná modlitba	702	792	1413	1588	1416	1592	1422	1597	1426	1601	894	1001	1656	1888
Modlitba během dne:														
Hymnus	817	918	792	890	848	952	1264	1402	879	984	895	1002	910	1019
Antifony	818	919	833	935	848	952	1422	1597	879	985	895	1003	910	1019
Žalmy	818	919	833	935	849	953	1265	1403	879	985	895	1003	911	1019
Krátké čtení	820	921	1676	1895	851	955	1422	1597	882	988	898	1005	913	1022
Závěrečná modlitba	702	792	1413	1588	851	955	1422	1597	882	988	898	1006	913	1022
Nešpory: SO 1. 7.														
Hymnus	807	907	821	922	1413	1589	1423	1598	883	989	900	1007	915	1024
Antifony	808	908	822	923	1413	1588	1719	1937	1424	1599	884	990	900	1008
Žalmy	808	908	823	924	1678	1897	1719	1937	1729	1947	884	990	901	1008
Kr. čtení a zpěv	810	911	825	926	1680	1900	1424	1599	1424	1599	887	994	903	1011
Ant. ke kant. P. M.	702	792	702	792	1414	1589	1420	1594	1424	1599	887	994	904	1012
Prosby	811	911	826	927	1681	1900	1425	1600	1425	1600	888	994	904	1012
Záv. modlitba	702	792	702	792	1413	1588	1422	1597	1422	1597	1426	1601	904	1012
Kompletář:	1238	1374	1242	1379	1247	1384	1238	1374	1242	1379	1257	1395	1260	1398

Liturgická čtení

Neděle 2. 7. – 13. neděle v mezidobí

1. čt.: 2 Král 4,8–11.14–16a
 Ž 89(88),2–3.16–17.18–19
 Odp.: 2a (*Na věky chci zpívat o Hospodinových milostech.*)
 2. čt.: Řím 6,3–4.8–11
 Ev.: Mt 10,37–42

Pondělí 3. 7. – svátek sv. Tomáše

1. čt.: Ef 2,19–22
 Ž 117(116),1.2
 Odp.: Mk 16,15 (*Jděte do celého světa a hlásejte evangelium.*)
 Nebo: *Aleluja.*
 Ev.: Jan 20,24–29

Úterý 4. 7. – památka sv. Prokopa (na Moravě: nezávazná památka sv. Prokopa nebo sv. Alžběty Portugalské)

1. čt.: Gn 19,15–29
 Ž 26(25),2–3.9–10.11–12
 Odp.: 3a (*Tvou dobrotu, Pane, mám na zřeteli.*)
 Ev.: Mt 8,23–27

Středa 5. 7. – slavnost sv. Cyrila a Metoděje

1. čt.: Iz 61,1–3a
 Ž 117(116),1.2
 Odp.: Mk 16,15 (*Jděte do celého světa a hlásejte evangelium.*)
 Nebo: *Aleluja.*
 2. čt.: 2 Kor 4,1–2.5–7
 Ev.: Lk 10,1–9

Čtvrtek 6. 7. – nezávazná památka sv. Marie Gorettiové

1. čt.: Gn 22,1–19
 Ž 116A(114),1–2.3–4.5–6.8–9
 Odp.: 9 (*Před Hospodinem budu kráčet v zemi živých.*)
 Nebo: *Aleluja.*
 Ev.: Mt 9,1–8

Pátek 7. 7. – ferie

1. čt.: Gn 23,1–4.19; 24,1–8.62–67
 Ž 106(105),1–2.3–4a.4b–5
 Odp.: 1a (*Oslavujte Hospodina, neboť je dobrý.*)
 Nebo: *Aleluja.*
 Ev.: Mt 9,9–13

Sobota 8. 7. – nezávazná sobotní památka Panny Marie

1. čt.: Gn 27,1–5.15–29
 Ž 135(134),1–2.3–4.5–6
 Odp.: 3a (*Chvalte Hospodina, protože je dobrý.*)
 Nebo: *Aleluja.*
 Ev.: Mt 9,14–17

NOVĚNY

NOVĚNA S MARIÍ VALTORTOU
Vybral a uspořádal Michal Altrichter SJ
Odpovědná redaktorka Luisa Karczubová

Maria Valtorta (1897–1961), lombardská vizionářka hovoří o tom, jak Ježíš a jeho přátelé směřují k nebeskému Otci. Nověna všechny zve na tuto pouť.

Refugium Velehrad-Roma, s.r.o.
Brož., A6, 32 stran, 35 Kč

si ustavičně „přednazlobení“. Chrání také nemocné děti a sblíží je v lásce manžely. Mnoho důvodů pro modlitbu této nověny...

Refugium Velehrad-Roma, s.r.o.
Brož., A6, 32 stran, 35 Kč

NOVĚNA KE SVATĚ KLOTYLDĚ
Vybral a uspořádal Michal Altrichter SJ
Odpovědná redaktorka Luisa Karczubová

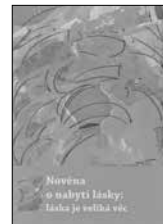
Za nás běžné „smrtelníky“ královna Klotylda (474–545) prosí, když jsme nervózní, nadurdění, „cholericky“ pod tlakem, jak-

NOVĚNA O NABYTÍ LÁSKY:
LÁSKA JE VELIKÁ VĚC

Vybral a uspořádal Michal Altrichter SJ
Odpovědná redaktorka Luisa Karczubová

Paleta devíti svatých osobností (František Saleský, Terezie z Ávily, Jan XXIII., Rehoř Naziánský aj.), které milovaly a zároveň zanechaly budoucím generacím velkolepé dílo.

Refugium Velehrad-Roma, s.r.o.
Brož., A6, 36 stran, 35 Kč

CHVALOZPĚV

AKATHIST K BL. ANNĚ KATEŘINĚ
EMMERICHOVĚ

Námět fr. Rafael Marek Tresa OP
Autor Tomáš František Král

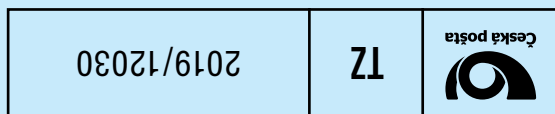
Akathist k bl. Anně Kateřině Emmerichové (1774–1824) opěvuje světicí, která byla vyvolena, aby svou účastí na utrpeních Kristových a svými mystickými vizemi napomáhala obnově důvěry člověka k Bohu a jeho církvi. Je tak oslavována jako služeb-

nice smíření, která boří hradbu předsudků a na vlastním těle přináší důkazy bezmezné lásky Boží. Akathist je příkladem chvalozpěvu, který náleží mezi velice oblíbené žánry východní liturgické poezie. Jeho struktura je příznačná střídáním páru slok s invokacemi metaforického rázu, které připomínají západní litanie. Nejstarším příkladem tohoto chvalozpěvu je Akathist k Panně Marii.

Kolegiátní kapitula Všech svatých na Hradě pražském
Brož., A6, 32 stran, 60 Kč

Objednávky knih – tel. 733 741 841, 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo – tel./fax 585 222 803
Matrice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc, e-mail: objednavky@maticecm.cz

Oznamujeme, že byly spuštěny nové webové stránky Matice cyrilometodějské s. r. o., a to pod původní adresou www.maticecm.cz.

779 00 Olomouc
Dolní nám. 24
Matrice cyrilometodějská s. r. o.